

Európska únia

Hodnotenie operačných programov

Martin Obuch

05. december 2016

Čomu sa budeme venovať na školení

Lektori: Martin Obuch (1. časť) a Dária Juhásová (2. časť)

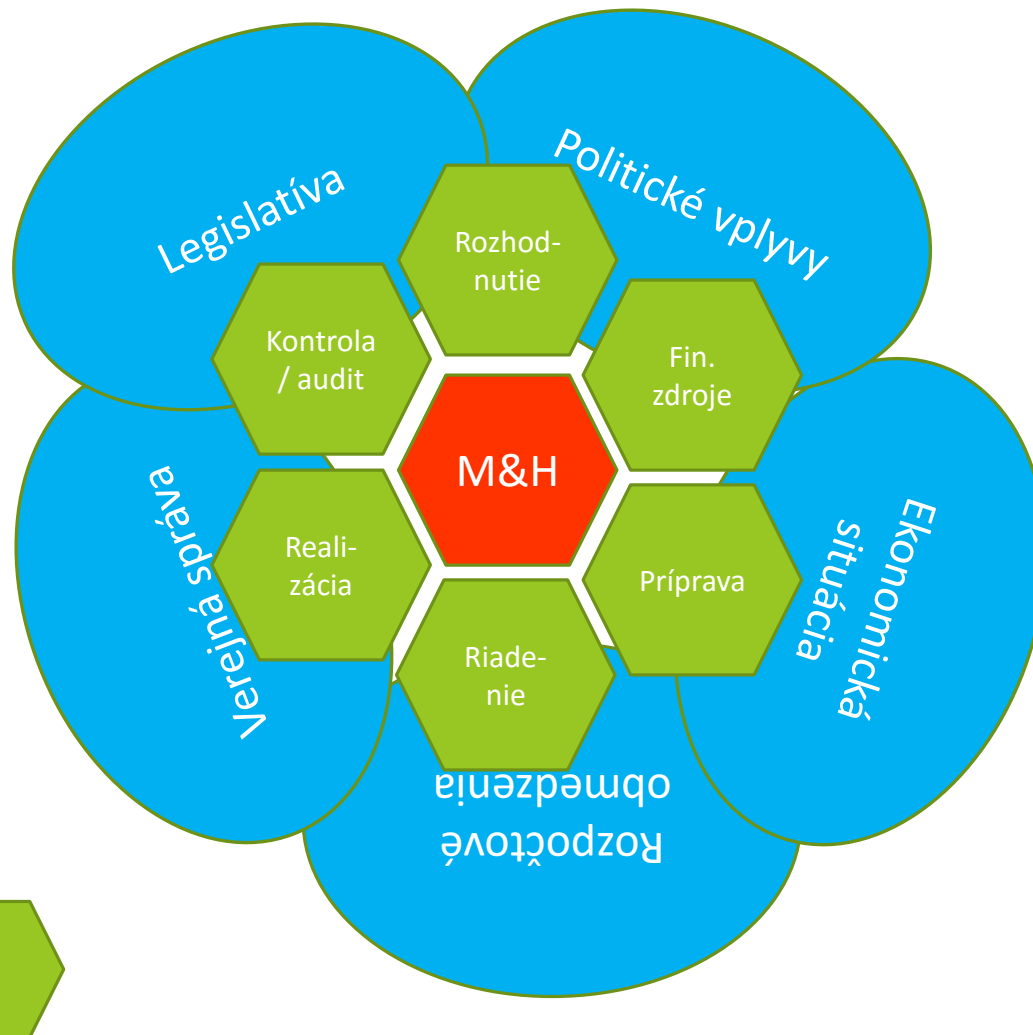
- Intervenčná logika EŠIF
- Systémy monitorovania a hodnotenia
- Hodnotenie v kontexte politiky súdržnosti EÚ/EŠIF
- Rozdelenie kompetencií a implementačný rámec

- Základná typológia hodnotení
- Plánovanie a príprava hodnotení EŠIF
- Realizácia (riadenie) hodnotení EŠIF
- Využívanie hodnotení v procese riadenia

Čo je to hodnotenie?

- je to riadený a systematický proces
- konečným cieľom je stanoviť hodnotu/prínos
- má konkrétny účel/využitie
- rešpektuje princípy a pravidlá hodnotenia/skúmania
- nemá vopred určenú formu, metódy a postupy
- má jasne stanovený začiatok a koniec
- je (prirodzenou) súčasťou verejných politík
- poskytuje potrebné informácie/poznatky
- prispieva k pozitívnym zmenám
- „doing the best in imperfect world“

V akom prostredí sa hodnotenie vykonáva

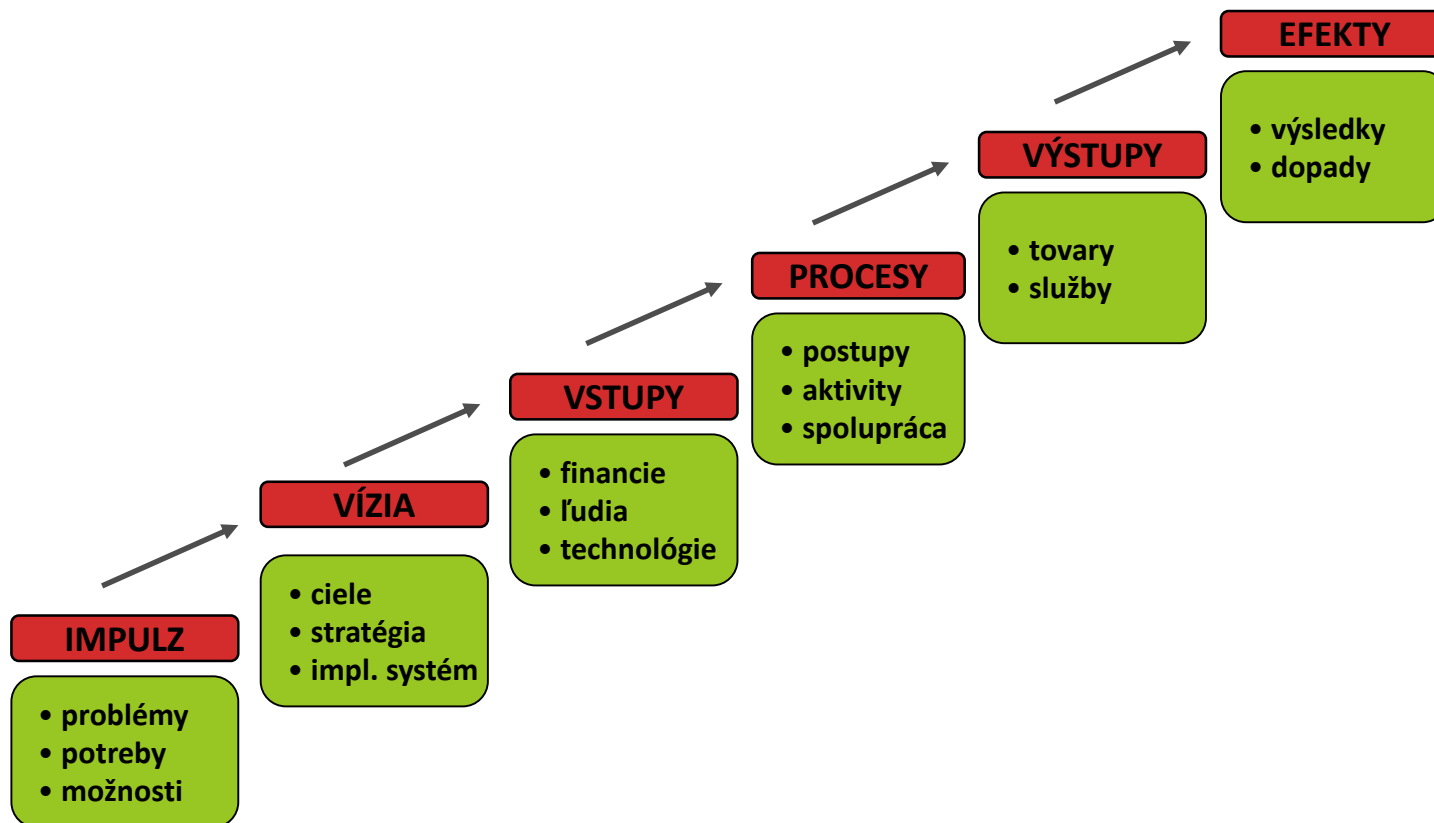
Verejná politika

- verejná politika je súbor cielených a konzistentných aktivít na riešenie identifikovaného problému/na poskytnutie potrebnej služby
- je založená vždy na optimistickom predpoklade, že s verejnými zdrojmi dokážu verejné inštitúcie dosiahnuť pozitívnu/želanú zmenu
- na to, aby verejná politika fungovala musí definovať:
 - teóriu zmeny
 - teóriu využiteľnosti
 - teóriu implementácie
- ako často vytvárame nové verejné politiky/programy?

Verejná politika - princípy

- identifikuje a reaguje na potreby občanov, resp. podnikateľov
- existuje politická podpora na jej realizáciu
- je založená na faktoch a poznatkoch (evidence based policy)
- má jasne formulované ciele a stratégiu
- má vytvorený vhodný implementačný mechanizmus
- implementácia je priebežne monitorovaná
- kvalitná verejná politika vždy obsahuje mechanizmy na nezávislé hodnotenie

Verejná politika II.

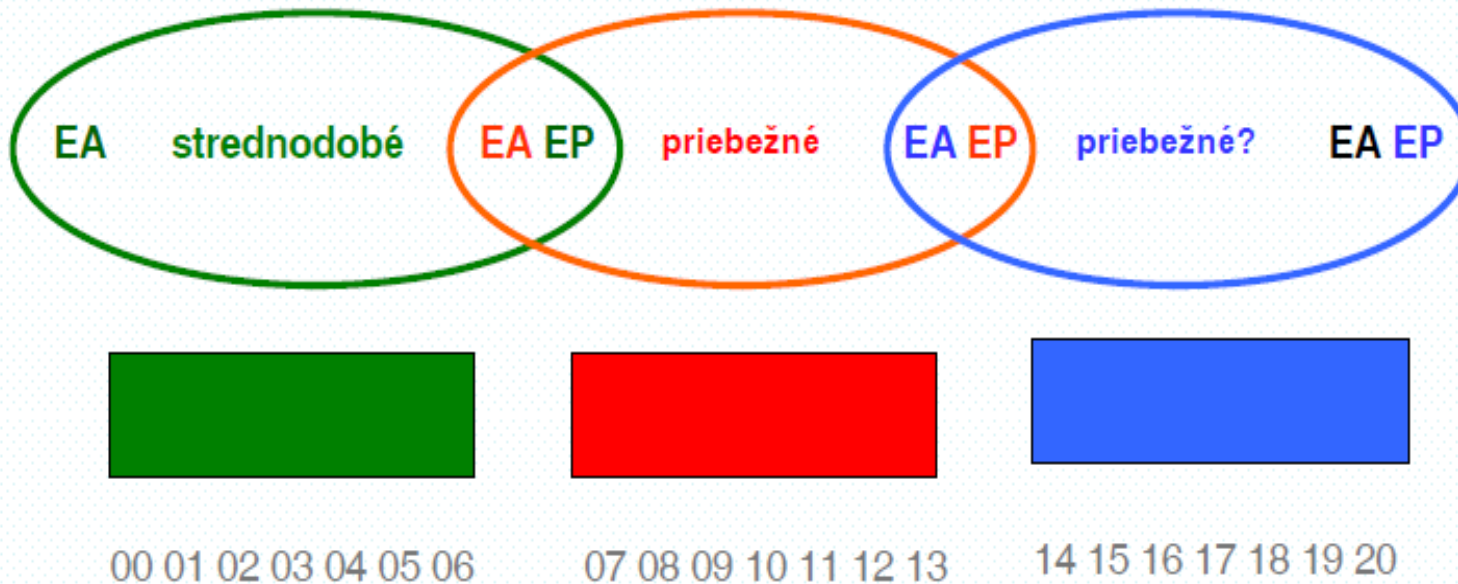

Politika súdržnosti EÚ 2014-2020

- je len verejnou politikou, avšak má niekoľko špecifík:
 - nadnárodný charakter
 - nadsektorový charakter
 - špecifický implementačný systém (viacúrovňové riadenie)
- financovaná z verejných zdrojov (daňovými poplatníkmi EÚ) – 351,8 mld. EUR
- hlavnou investičnou politikou EÚ a priamo podporuje dosiahnutie cieľov v stratégii „Európa 2020“
- dlhodobým cieľom je zníženie ekonomických, sociálnych a územných rozdielov (spôsob dosiahnutia sa čiastočne mení)

Politika súdržnosti EÚ 2014-2020

PROGRAMOVÝ CYKLUS A HODNOTENIE

Politika súdržnosti EÚ 2014-2020 II.

zníženie významných ekonomických, sociálnych a územných rozdielov

Investovanie do rastu
a zamestnanosti

Európska územná
spolupráca

ERDF

ESF

KF

EPFRV

EFNRH

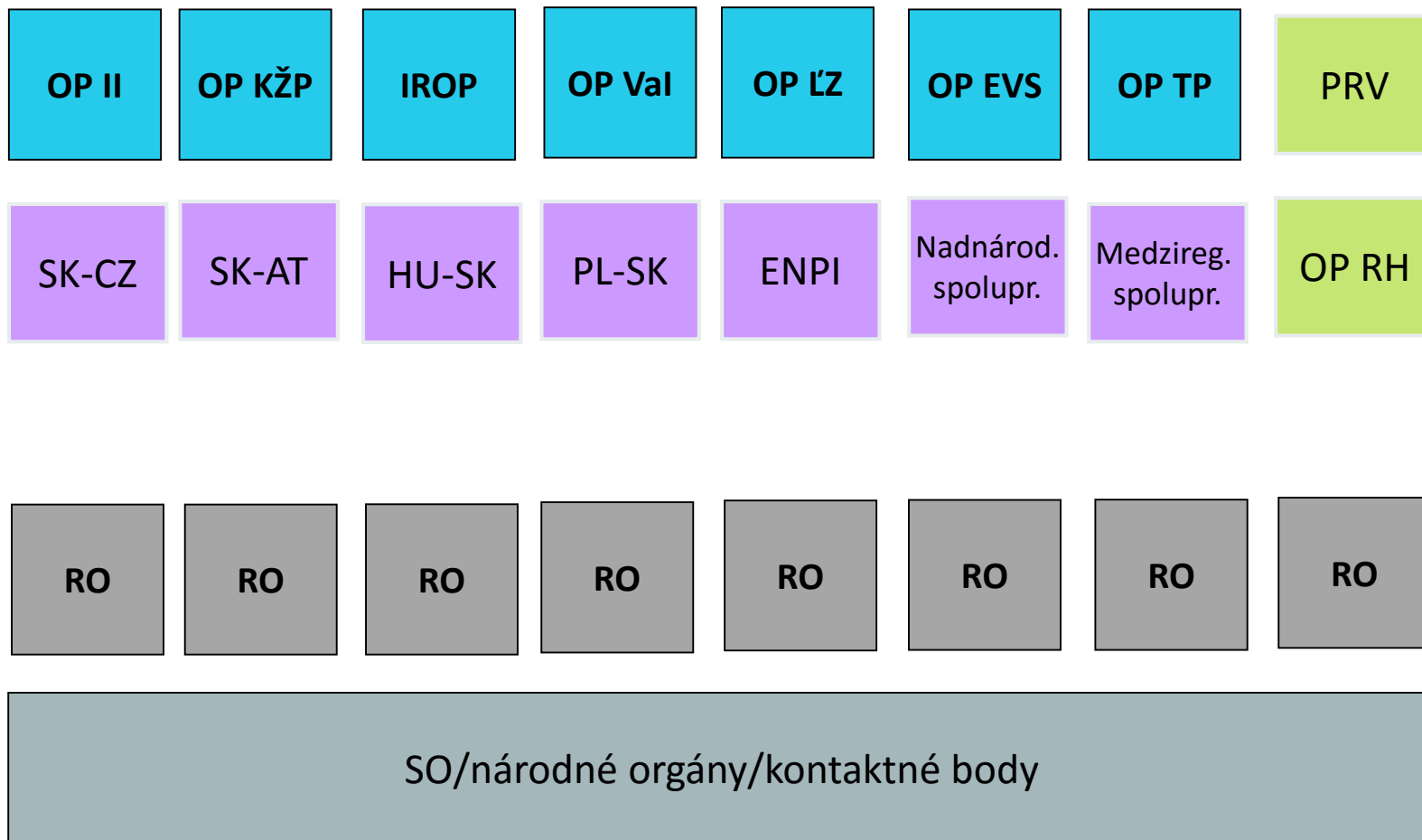
PD – členské štáty

Operačné programy

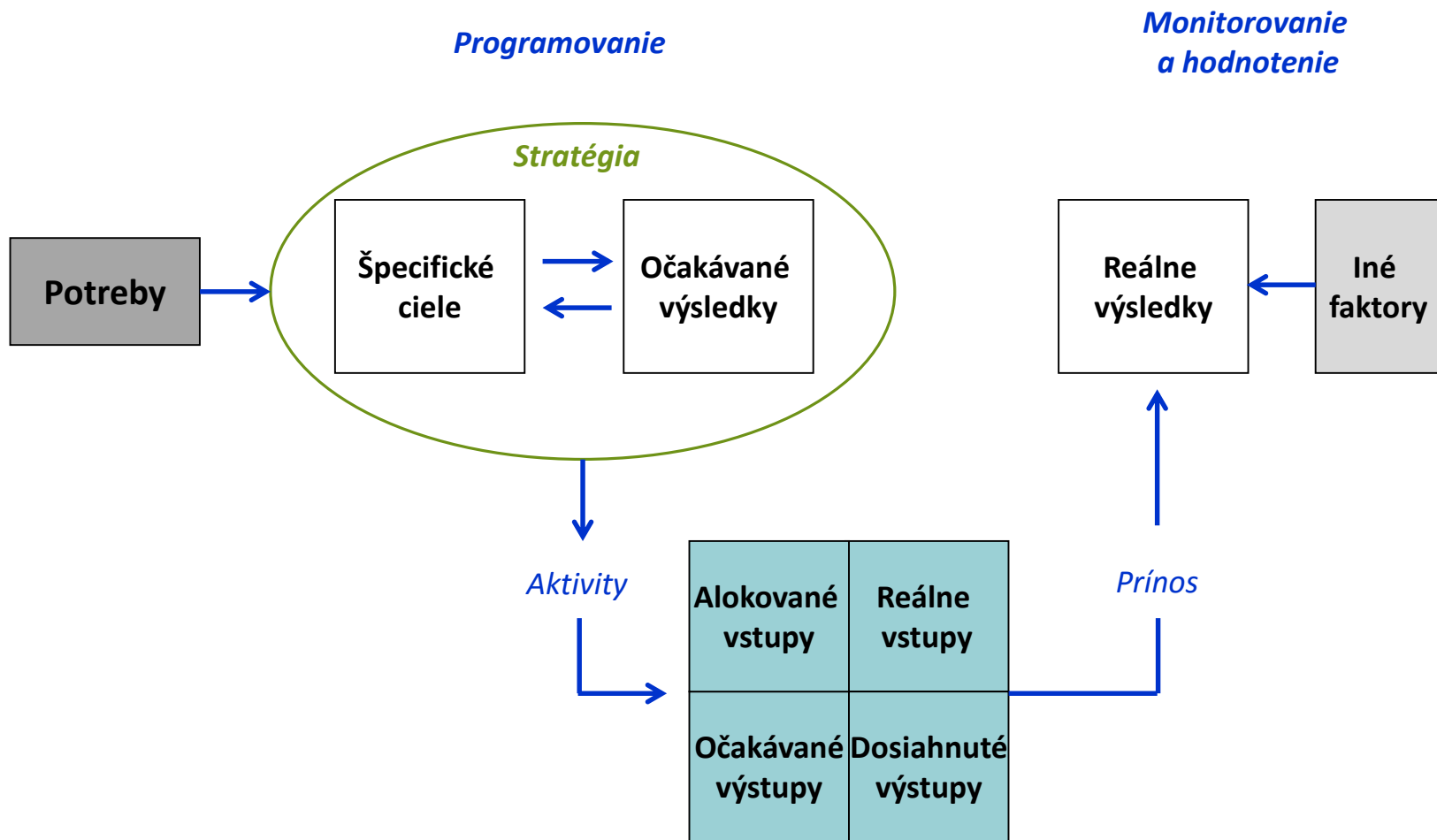

Politika súdržnosti EÚ 2014-2020 na Slovensku

Partnerská dohoda SR 2014-2020

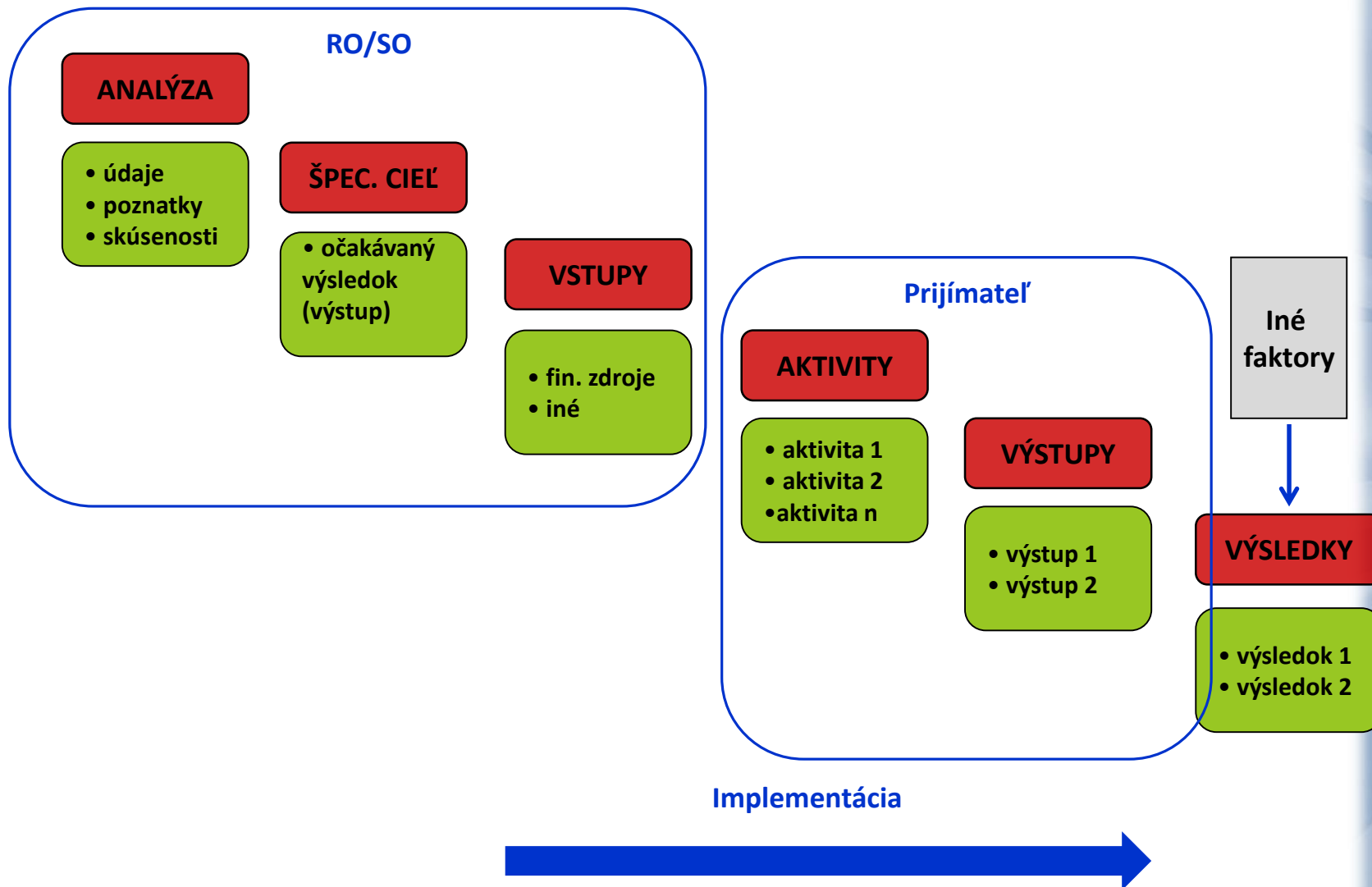

Intervenčná logika EŠIF

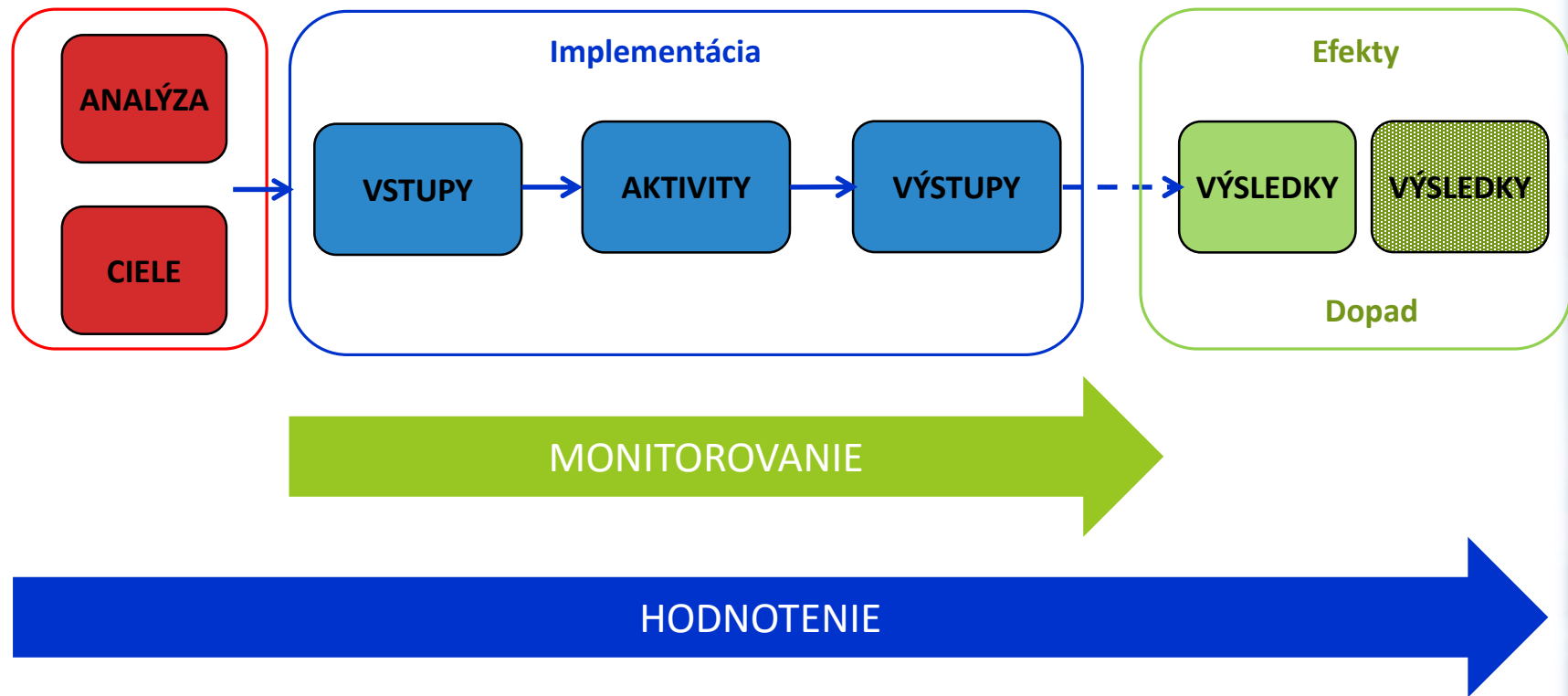

Zdroj: DG REGIO

Intervenčná logika EŠIF II.

Intervenčná logika EŠIF III.

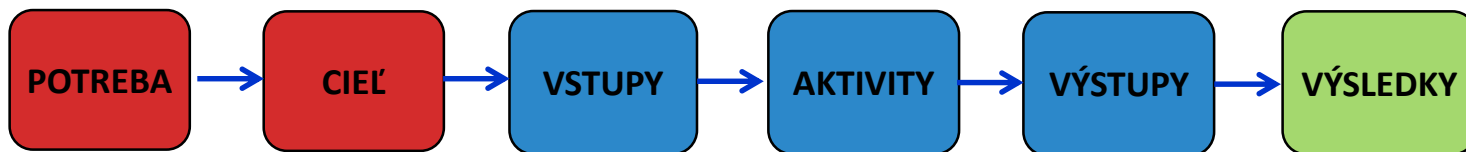

Základná úloha hodnotenia je určiť:

- Atribúciu – čo spôsobilo zmenu
- Kontribúciu – do akej miery faktory prispeli k zmene

Cvičenie

V skupine spoločne vytvorte jednoduchú intervenčnú logiku pre ľubovoľnú oblasť verejnej politiky:

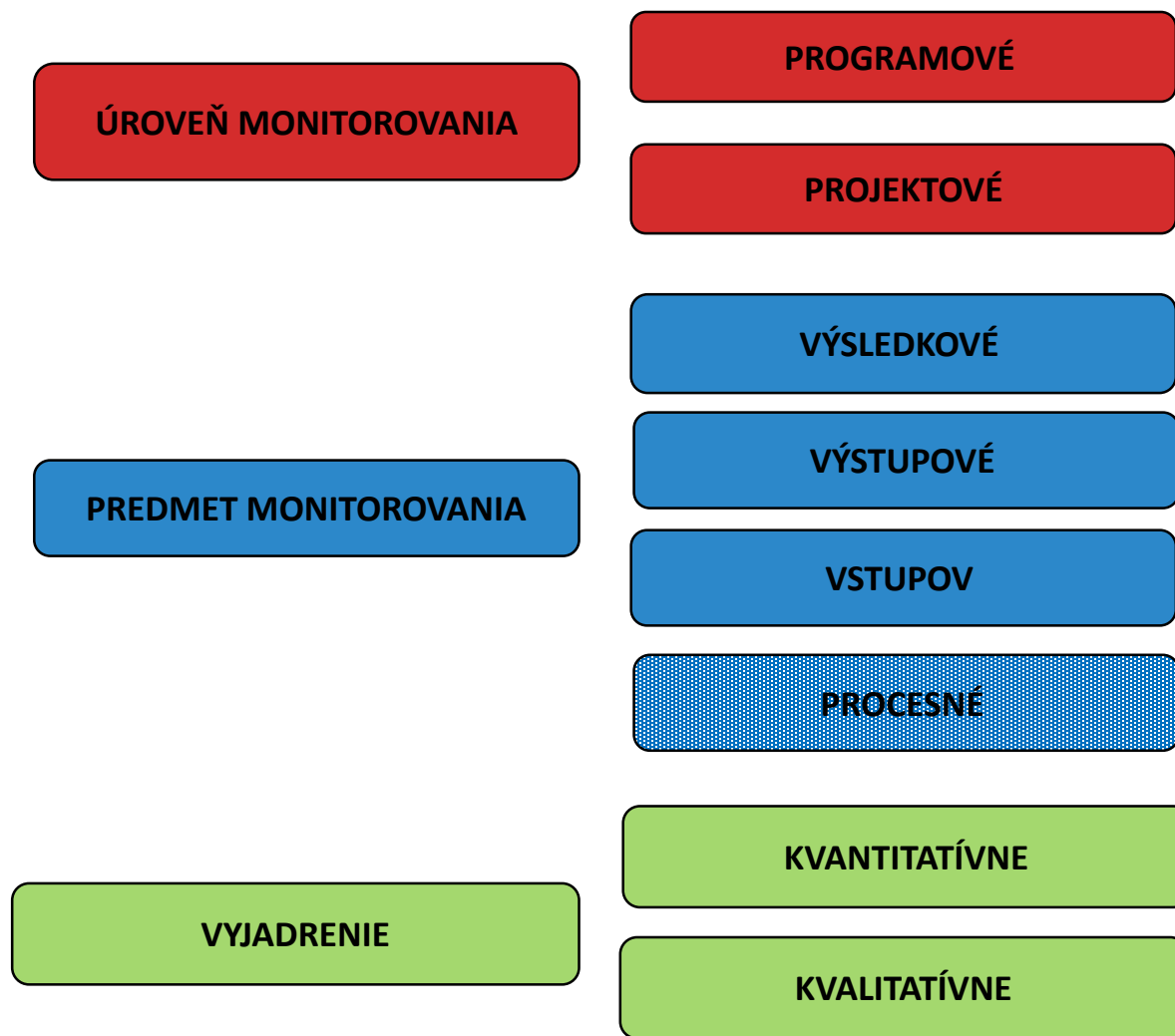
Monitorovanie (a hodnotenie) orientované na výsledky

- moderná verejná politika si vyžaduje funkčný systém priebežného monitorovania (a hodnotenia) orientovaného na výsledky
- na rozdiel od tradičných systémov monitorovania (a hodnotenia), ktoré sa sústredili na čerpanie a produkciu výstupov (implementáciu), sa tieto systémy sústredia na plnenie cieľov a dosahovanie efektov
- EK presadzuje, aby sa riadenie a implementácia politiky súdržnosti EÚ v PO 2014-2020 orientovali na výsledky (results oriented)
- kvalita monitorovania a hodnotenia indikuje kvalitu riadenia verejnej politiky/programu
- nástroje pre výsledkovo orientované monitorovanie (a hodnotenie) ostávajú nezmenené - ukazovatele

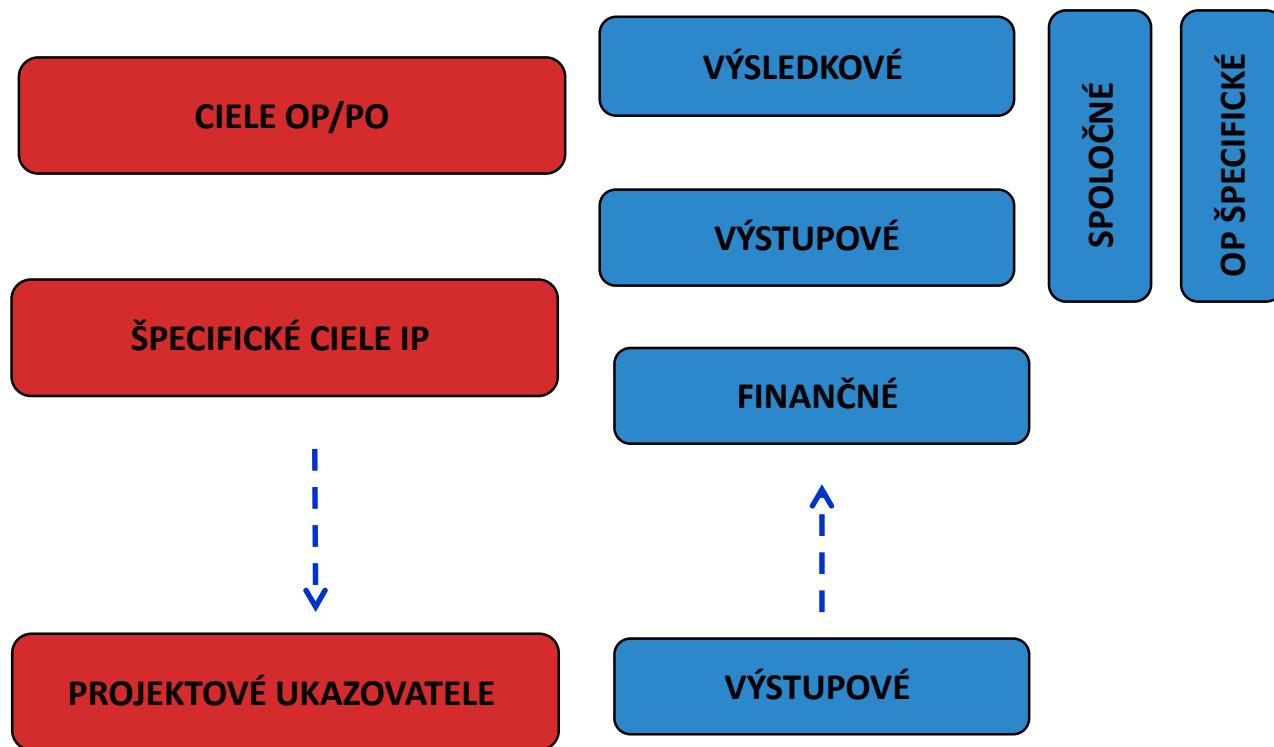
Monitorovanie (a hodnotenie) orientované na výsledky II.

- monitorovanie a hodnotenie sú nástroje určené na podporu strategického (výsledkovo orientovaného) riadenia programu
- monitorovanie sa primárne sústreďí na sledovanie plnenia cieľov, využívania zdrojov a produkcie výstupov
- na základe monitorovania dokážeme povedať či plníme alebo neplníme stanovené ciele, ale nedáva nám informáciu o dôvodoch, to je úloha hodnotenia
- monitorovacie údaje sú dôležitým, ale nie jediným informačným zdrojom pre hodnotenie
- hodnotenie sa primárne sústreďí na kvantifikáciu efektov (atribúcia/kontribúcia) a posúdenie kvality procesov/riadenia, objasnenie príčin

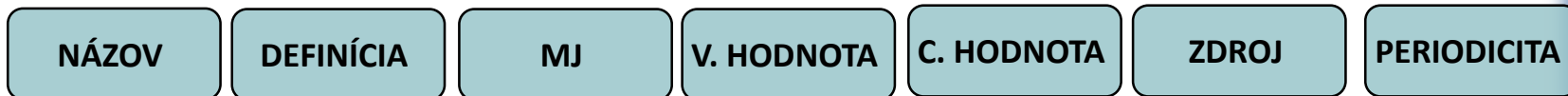
Základné typy merateľných ukazovateľov

Merateľné ukazovatele EŠIF

Pre každý ukazovateľ je potrebné určiť

Cvičenie

V skupine spoločne zdefinujte ukazovateľ s názvom:
„Miera uplatnenia absolventov SŠ na trhu práce“

NÁZOV

DEFINÍCIA

MJ

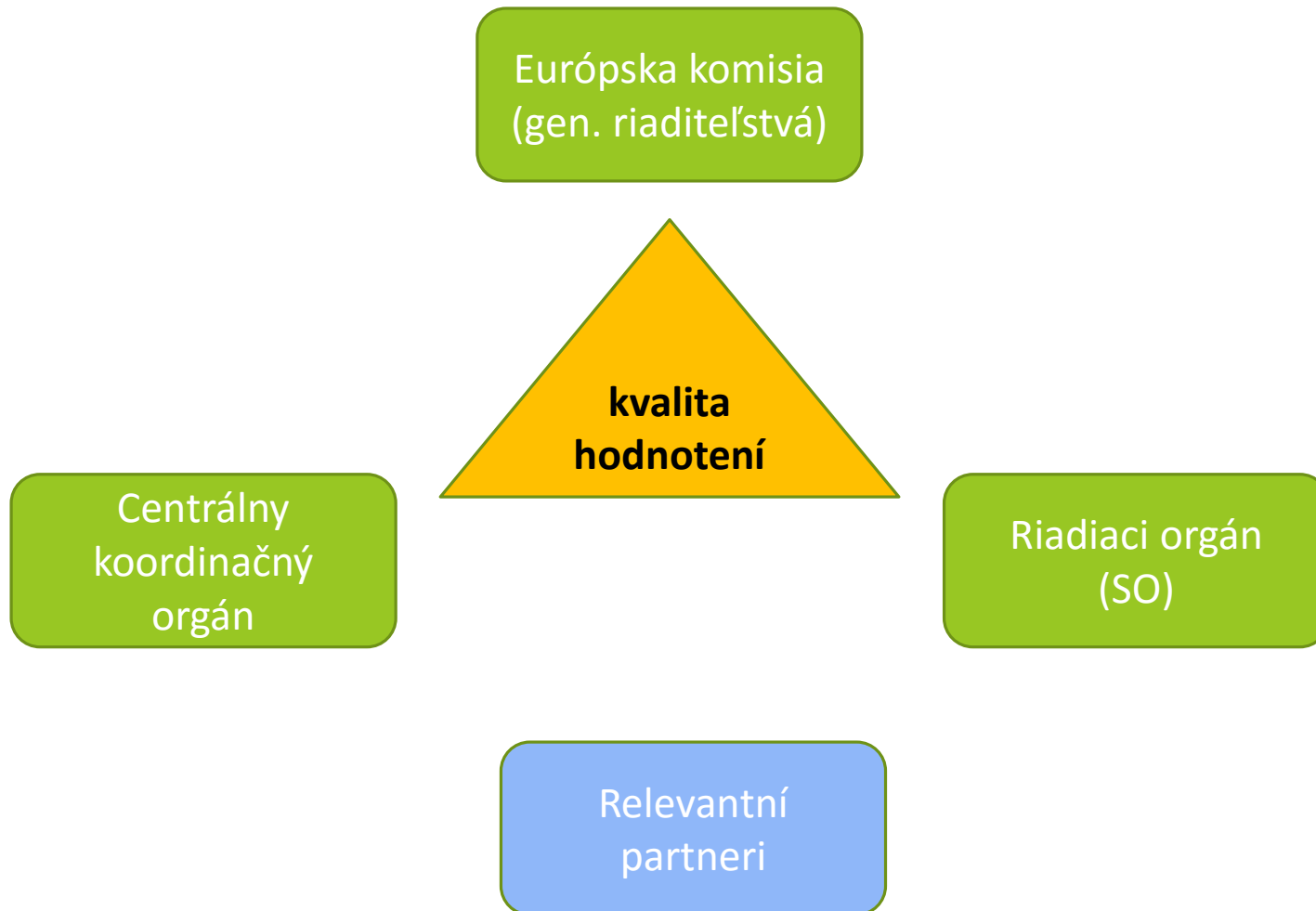
V. HODNOTA

C. HODNOTA

ZDROJ

PERIODICITA

Subjekty zapojené do hodnotenia EŠIF 2014-2020

Európska komisia (generálne riaditeľstvá)

- pripravuje legislatívu pre EŠIF (nariadenia, delegované a vykonávacie nariadenia)
- vydáva metodické dokumenty pre oblasť monitorovania a hodnotenia (guidance)
- koordinuje sieť/network subjektov zodpovedných za hodnotenie v členských krajinách EÚ (stretnutia)
- vytvára help-desk poskytujúci aj podporu subjektom zodpovedným za hodnotenie
- môže iniciovať hodnotenie operačných programov z vlastného podnetu
- každá krajina má svojho country manažéra

Centrálny koordinačný orgán (oddelenie hodnotenia)

- vytvára základný implementačný rámec pre hodnotenie (systém riadenia EŠIF)
- metodicky koordinuje a poskytuje podporu RO/SO (usmernia, štandardy kvality)
- vedie pracovnú skupinu pre hodnotenie
- organizuje vzdelávanie manažérov hodnotenia
- pripravuje vlastný plán hodnotenia – dôraz na PD, špecifické témy a horizontálne princípy
- riadi/realizuje hodnotenia v priebehu programového obdobia
- pripravuje správu o aktivitách hodnotenia a výsledkoch hodnotenia
- ďalšie aktivity?

Riadiaci orgán (sprostredkovateľský orgán)

- vytvára pozíciu manažéra hodnotenia (zväčša kombinovaná činnosť s monitorovaním)
- zabezpečuje dostatočné kapacity pre hodnotenie
- pripravuje plán hodnotenia OP
- pripravuje zadávacie podmienky pre hodnotenia OP
- riadi/realizuje hodnotenia OP
- pripravuje správu o aktivitách hodnotenia a výsledkoch hodnotenia OP
- môže vytvárať pracovné skupiny pre hodnotenie
- ďalšie aktivity?

Skúsenosti s hodnotením v 2007-2013

- realizovaných viac ako 100 hodnotení, z toho približne 30% interných
- hodnotenia zamerané na procesy, pokrok v implementácii, ale minimum strategických hodnotení (hodnotení dopadov)
- kvalita/hĺbka vykonaných hodnotení nebola vo viacerých prípadoch dostatočná
- hodnoteniu sa venovala okrajová pozornosť – nestalo sa súčasťou riadenia OP
- okrajové využitie výstupov hodnotenia (dôraz na čerpanie, relevantnosť odporúčaní)

Čo hodnotiť 2014-2020?

- časť potrieb v oblasti hodnotenia je možné vopred identifikovať
- EK jasne definovala požiadavky na hodnotenie na úrovni OP/prioritných osí
- kľúčovým faktorom je reálne využitie hodnotenia pre strategické riadenie OP – hodnotiť to, čo je potrebné a čo RO/SO potrebuje vedieť pre kvalitnú implementáciu
- do akej miery sú vytvorené väzby medzi strategickým riadením a hodnotením (monitorovaním)?
- aké hodnotenia sú uvedené v pláne hodnotení OP?

Kedy hodnotiť?

- v predstihu, nie až v čase, kedy sú výstupy hodnotenia potrebné pre vykonanie dôležitých rozhodnutí o smerovaní OP
- hodnotenie (a monitorovanie) orientované na výsledky by mali byť vykonávané priebežne počas PO
- v súlade s programovým cyklom, resp. plánom implementácie OP (strategické plánovanie)
- keď existujú dostatočné kapacity na strane zadávateľa a na strane ponuky (hodnotiteľov)
- nie, keď hlavným dôvodom výkonu hodnotenia je formálne splnenie úlohy

„TOTAL QUALITY APPROACH“

Eliot Stern